

Den første. —

Københavns Universitet har faaet sin første kvindelige Docent. Fru Dr. phil. Lis Jacobsen, der med saa megen Dygtig-

hed i Fjor erhvervede sig Doktorgraden ved en Afhandling over nordisk Filologi, benytter sig nu af sin Ret til at holde Forelæsninger paa Universitetet. Hun læser i dette Semester over Emnet: »Danske Ord for »Mand« og »Kvinde« gennem Tiderne.«

Lidt om Mrs. Gilmans Theorier.

Ved Astrid Prip.

Det er med velberaad Hu, jeg skriver »Lidt« over disse Linier, da det at sammenfatte Mrs. G.s Theorier — dem hun selv skriver en Bog, »Hjemmet«, paa 360 Sider om og endda kalder den en Studie — i et Par Bladartikler, absolut kun kan blive »lidt« — og maaske utilstrækkeligt til, at Læserne kan faa et virkeligt Indtryk af hende.

Jeg vil hovdesagelig i det følgende lade Mrs. G. tale selv.

Bogens Overskrift lyder: »Skal Hjemmet være vor Verden — eller Verden vort Hjem?« Mrs. G. mener absolut det sidste, og for at dette skal naas, vil hun have Hjemmet radikalt forandret — ikke fordi hun vil forringe Hjemmets Betydning, siger hun, tvertimod hævder hun bestemt, at Bogens Hensigt er at opretholde og forbedre det. »Her er Kritik, dyb og indgaaende Kritik; men Maalet er ikke at berøve os en væsentlig Bestanddel af Hjemmets Liv — snarere at fri os fra Forhold, som ikke alene er uvæsentlige, men i høj Grad skadelige for Hjemmet. . . . For Barnets Skyld skulde Hjemmet være det Sted, hvor det følte sig lykkeligt og fik sand Udvikling; for den Voksne et Sted, hvor Lykken bor og den Aand findes, som er nødvendig, for at Verdensarbejderen kan udvikle sig skønt og kraftigt. Vi er her i Verden for at tjene Samfundet paa bedste Maade og for at finde det fuldkomneste Udtryk for vor individuelle Vækst. Et ret Hjem er af væsentlig Betydning for begge Dele.« — Hun mener, at vort Hjemliv hæmmes og skades af forskellige Forhold, som ikke alene ikke er nødvendige, men rent ud fordærlige for Hjemmet, og at vi vil gøre vel i at fjerne dem. Alle menneskelige Institutioner er underkastede Udvikling, men Hjemmet er det lykkedes at holde afstængt, saa det enten staar paa et ret primitivt Standpunkt: Manden fri, Kvinden hjemmehbundet; Manden anvender sine Evner i 1000 forskellige Bedrifter,

Kvinden er fremdeles henvist til sine huslige Arbejder.

I én Sum gaar Kritiken i denne Bog ud paa, at Hjemmet har ikke udviklet sig i Forhold til alle andre Institutioner, og ved sin forældede og konservative Stilling standser det Udviklingen i andre Retninger. Videre: at de 2 Hovedfejl ved Hjemmets Stilling til Nutidens Liv er: Vedligeholdelsen af primitive Industrigræne i et moderne industrielt Samfund; Begrænsning af Kvindernes Virkefelt til disse Industrigræne.

Imod det virkelige Hjem siges ikke et Ord, og Bogen vil ikke fremtræde som en Billedstormer, der vil ødelægge det, men som en Gartner, der dristig vil beskære et overordentlig dyrebart Træ, saa at det virkelige Hjemliv kan blive bedre grundlagt og bære rigere Frugt, naar alt, hvad der er uvæsentligt, skæres bort.

De ældste hjemlige Forestillinger er Ly, Sikkerhed, Velvære, Hvile og Moderkærlighed — dem har vi stadig bevaret i al deres Enkelhed og Begrænsning; senere fulgte Hjemmets Hellighed, Stilhed og Kvindens Indestængthed; endnu senere kom personlig Smag, Bekvemmeligheder og Hævdelse af Personligheden til.

Sammenlignet med Fakta, staar disse Ting saadan: Vor Sikkerhed er betrygget ved borgerlig Lov og Orden — ikke ved hjemligt Forsvar. Mod det moderne Livs virkelige Farer er Hjemmet ingen Betyngelse (?) Forsaavidt Hjemmet er beskyttet, sker det gennem Samfundets Fremskridt — ved offentligt Politi, som passer Freds og Ordens Opretholdelse, og ved det offentlige Sundhedsvæsen, som paatvinges ved Lov. — Det vilde være godt for os, om vi kunde holde op at indbilde os, at Hjemmet er et trygt Sted, og overføre vore Ideer om Ly, Sikkerhed, Hygge og Ro til Byen og Staten — da vilde vi i langt højere Grad kunne sikre vort Hjem disse Goder.

Hvad der mest hindrer Fremskridt er,